

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de juny del 2018.

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY, i els magistrats M.I. Sr. Vincent ANIERE i M.I. Sr. Jaume TOR PORTA, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Per escrit de data 22-4-2016, la Sra. M.R.G.D. va formular demanda, en judici civil, pel procediment laboral, contra la mercantil A, SLU sol·licitant es dictés Sentència condemnant aquesta darrera al pagament de 13.889 €, que podia incrementar-se en aquelles modalitats i termes que indicava en l'apartat onzè, en concepte d'indemnització per acomiadament injustificat i d'havers laborals, així com les corresponents cotitzacions prop de la Caixa Andorra de Seguretat Social, juntament amb el pagament dels interessos legals a partir de la data de la contesta a la demanda, i les costes judicials inclosos els honoraris i despeses derivats de la intervenció d'advocat i demés que es puguin ocasionar en la tramitació del judici.

II.- El dia 19-5-2016, la representació processal de la mercantil demandada contestava la demanda articulada de contrari, oposant-se a les pretensions de la part actora, tot i articulant alhora demanda reconvençional, sol·licitant de dictar sentència desestimant la demanda de l'actora i, estimant la reconvençional per ella interposada, condemnant a l'adversa a satisfer a la seva mandant la quantitat de 397 €, juntament amb els interessos legals meritats d'ençà la data del comiat o, subsidiàriament, d'ençà la data de la demanda i, imposant-li les costes processals causades, inclosos honoraris d'advocat i de procurador.

III.- El 2 de juny de 2016, la Sra. M.R.G.D. s'oposava a la reclamació de la contrària, sol·licitant es dictés Sentència acollint íntegrament la demanda i desestimant la reconvençional imposant-se a la part demandant el pagament de les costes ocasionades amb inclusió dels honoraris d'advocat i de procurador.

IV.- Una volta practicades les proves i evacuat el tràmit de conclusions, per Sentència de data 28-2-2018, l'Hble. Batlle decidia:

“Estimar substancialment la demanda formulada en data 22 d'abril de 2016 per la Sra. M.R.G.D. contra la societat A, S.L.U.; Condemnar al defenent a satisfer a la demandant la suma bruta de 13.689 € i, amb l'obligació de cotitzar-la a la CASS (art. 88 Llei 35/2008 i art. 98.1 Llei 17/2008, de la seguretat social), més interessos legals i costes judicials en els termes dels dos darrers fonaments jurídics.

Estimar íntegrament la demanda reconvençional interposada per la societat A, S.L.U. contra la Sra. M.R.G.D. i, condemnar a aquesta darrera a pagar a la primera la quantitat de 397 €, neta més interessos legals en els termes del sisè fonament de Dret i, sense efectuar especial condemna en costes.”

V.- Contra aquesta resolució ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal de la societat A, SLU demanant es dictés Sentència disposant la seva revocació i que es dicti una nova Resolució revocatòria de

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

l'anterior, confirmant la procedència de l'acomiadament practicat i per tant desestimant la demanda de l'agent, el tot amb imposició de les costes a la part actora, amb inclusió dels honoraris d'advocat, procurador, saig i taxes judicials, tant de primera com de segona instància.

La Sra. M.R.G.D. interessa la desestimació del recurs interposat amb íntegre confirmació de la decisió recorreguda el tot amb imposició a la recurrent de les costes d'aquesta alçada.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jaume TOR PORTA.

FONAMENTS DE DRET

I.- No existeix controvèrsia entre les parts que en data 1-2-2011, la Sra. M.R.G.D. iniciava una prestació laboral de caire indefinida per compte de la mercantil A, SLU. Aquesta es desenvolupava prop del negoci B i consistia inicialment en la comercialització dels espais publicitaris que gestionava l'empresa. Posteriorment, la treballadora passava a desenvolupar les funcions de responsable del departament d'esdeveniments, percebent una retribució mensual bruta de 1.800.- € mensuals segons resulta de l'extracte de punts de vellesa de la CASS. Tampoc resulta ser discutit que el febrer del 2015, la treballadora comunicava als responsables de l'empresa que estava embarassada i que durant el període de gestació va haver de romandre en situació de baixa en diferents ocasions: inicialment per riscos associats a l'embaràs (4-5-2015 a 11-5-2015, 18-5-2015 a 24-5-2015, 15-6-2015 a 21-5-2015), posteriorment per lumbàlgies (des del dia 31-8-2015 i fins a la data del part -6-11-2015-), iniciant seguidament el corresponent període de baixa per maternitat. També s'admet que el dia en que la treballadora s'incorporava al seu treball (26-2-2016), li va ser remesa la carta d'acomiadament disciplinari que resolvia el contracte de treball i que figura transcrita en la Sentència recorreguda, en que s'imputa a la treballadora els quatre tipus de fets

reprensibles que seguidament es relacionen.

1.- En primer lloc es reprotxa a la treballadora una disminució considerable i voluntària del rendiment en el treball (art. 104.7 del CRL) que temporalment es situaria en el període comprès entre el mes de novembre de 2014 i la data en que intervenia la baixa de la demandant. Malgrat aquesta darrera precisió és d'observar però com, en la carta d'acomiadament l'empresari retreu a la treballadora unes concretes conductes irregulars relacionades amb els següents esdeveniments: "noces concept", concurs públic relatiu a la mostra gastronòmica d'Andorra i finalment el premi joves periodistes, intervenint el darrer d'aquests el juny del 2015.

2.- En segon terme, s'imputa a la treballadora les faltes previstes en els articles 104.6 6 ("els maltractaments de paraula o d'obra, l'abús d'autoritat o una falta greu de respecte i consideració a l'empresari, a les persones delegades per l'empresa, i també als altres treballadors i al públic en general") i 104.8 del CRL 8 ("provocar o originar freqüents renyines i baralles amb els altres treballadors"). Al respecte d'aquestes s'avança que:

A) durant el període de baixa per maternitat de la demandant, els demés treballadors de l'empresa havien portat a coneixement dels seus responsables, les nombroses paraules irrespectuoses que la Sra. M.R.G.D. els hauria proferit. Amb aquesta finalitat es relata un episodi ocorregut el 23 d'abril del 2015 en que s'hauria vist immersa la Sra. D.P.

B) En les mateixes dates (en l'apartat anterior ens situem a finals d'abril del 2015) havia trucat a proveïdors de l'empresa amb els quals la Sra. D.P. tenia relació posant-los de relleu que aquesta treballadora deixava en evidència la societat A, SLU a causa de les seva deficient gestió. Referia alhora haver tingut notícia d'aquest comportament durant el període de baixa laboral a través del propis proveïdors (C., S., etc).

C) Altrament reprotxava a la treballadora haver provocat reiterades discussions amb els treballadors Srs. A.P., A.M. i N.S. que incidien

negativament en el treball, ocasionant nombroses baralles amb la resta de treballadors, tot i afegint que l'empresa havia tingut coneixement d'aquests comportament durant el període de baixa laboral de la Sra. M.R.G.D. Quant als concrets mancaments, es reprotxava a la treballadora:

i.- La incidència sancionada amb suspensió de sou i feina el 2/7/2015 en que es varen veure implicades la demandant i la Sra. M.D.

ii.- Coaccions a companys de feina per tal de que la votessin al concurs de "treballadors del trimestre" afegint que en no resultar escollida ho va recriminar als Srs. G. i M.D., i acusant la Sra. D.P. de ser una "falsa" deixant de parlar amb ells i creant mal ambient de treball.

iii.- Va afirmar en diferents ocasions als Srs. D.P., A.P. i M.D. que tenia relació extra professional amb el Sr. T. amenaçant-los dient-los que haurien de marxar del país si ho feien públic.

iv.- Comentava als companys de feina que el Sr. C. espiava els correus dels treballadors i que el Sr. T. mirava les papereres per verificar que l'activitat que aquests efectuaven era la professional estricta.

v.- Amenaçava constantment els companys de feina dient-los que si no volia treballar amb algun d'ells únicament ho havia de comentar a direcció i que des d'aquí se li permetria.

vi.- Amenaçava periòdicament les Sres. A.P., M.D. i D.P. per no comunicar als responsables de la seva empresa que la seva activitat com a cap d'esdeveniments era impecable.

vii.- Denigrava constantment la imatge de la Sra. N.S. davant la resta de companys acusant-la de fer mala feina, que era un càncer per a l'empresa i que feia mala olor.

3.- En tercer lloc es reprotxa a la treballadora la falta prevista en l'article 104.2 del CRL (actuar amb frau, deslleialtat o abús de confiança en les gestions encomanades, així com en el tracte amb els altres treballadors o qualsevol altra persona al servei de l'empresa en relació de treball amb aquesta, o fer en les instal·lacions de l'empresa negociacions de comerç o

indústria per compte propi o d'una altra persona sense l'autorització expressa de l'empresa), sostenint que 15 dies abans de la seva incorporació a la feina havia pogut constatar com durant el mes de febrer del 2015 havia emès una factura de 1.740.- € a l'ordre de Banco Y per raó d'un servei que els havia prestat per compte propi, competint així directament amb l'empresa, desviant un client en benefici propi. Afegint en tot cas, que dita activitat s'havia desenvolupat dins de les dependències de la societat defenent, amb material propi d'aquesta perjudicant-se l'empresa tant a nivell econòmic com d'imatge, afegint que havia verbalitzat a companys de feina que si li sortia alguna oportunitat per a guanyar diners ho faria com sia que A, SLU no li apujava el sou.

4.- Finalment s'imputa a la treballadora la realització d'actes de comerç resultants de la venda d'euros andorrans en les dependències de l'empresa afegint que havien estat trobades traces documentals en el sistema informàtic que acreditaven la participació en aquestes de la Sra. M.R.G.D. Referia que aquesta incidència havia estat detectada en el mateix termini que la falta anterior (15 dies abans de la reincorporació de la treballadora).

Front a les concretes pretensions de les parts, la sentència estima substancialment la demanda condemnant la societat A, SLU a satisfer a la treballadora la suma de 13.689.- € corresponent a la indemnització resultant de les disposicions de l'art. 98 del Codi de Relacions Laborals (en endavant CRL). Considera d'una part que alguns dels fets que es reprotxaven a la Sra. M.R.G.D. eren excessivament genèrics i no es trobaven temporalment delimitats, i que per la resta (és a dir aquells que no integraven el mancamment que acaba de ser indicat), les faltes que es reprotxaven a la treballadora es trobaven prescrites quan intervenia la carta d'acomiadament de tal manera que aquestes no podien justificar la mesura disciplinària adoptada.

La part recurrent s'alça contra aquesta decisió amb fonament als greuges que s'examinen en el mateix ordre en que han resultat plantejats per la part.

II.- En primer lloc, sosté que les precisions que la carta d'acomiadament realitzava al respecte de les discussions, coaccions, mal ambients de treball i venda d'euros no es podien considerar genèriques sinó que pel contrari s'especificava amb detall quins eren els companys amb que constantment la demandant es discutia i també es concretava que els motius d'aquestes discussions eren imputables a la voluntat de la Sra. M.R.G.D. Quant a l'element temporal, referia que els indicats fets es produïen de manera continuada sense que es pogués concretar una data específica, en tot cas sostenia que els mateixos s'havien produït de forma més reiterada durant l'any 2015 i es van estendre fins el moment en què la demandant va iniciar el seu període de baixa el mes d'agost de 2015. En tot cas sostenia que la treballadora havia tingut des del mateix moment de rebre la carta perfecte coneixement del que se li reprotxava. Finalment ressaltava que aquesta Sala havia pogut pronunciar-se al respecte de la distinció quant a la precisió en l'exposició de les faltes en la carta d'acomiadament entre els fets únics i els fets continuats en el temps (TSJC-84/13).

La precisió en el relat de fets és un element cabdal en matèria disciplinària. En aquest sentit hem pogut precisar que "cristal·litza" la situació de tal manera que serà únicament sobre la concreta successió d'esdeveniments narrada en la mateixa, que haurà d'intervenir, si escau, el control jurisdiccional sobre la justificació de la mesura disciplinària adoptada, sense poder introduir-se nous elements a posteriori en el decurs del procediment judicial. En definitiva, es pretén assegurar al treballador un coneixement exacte i precís del que se li reprotxa per tal de que pugui articular, quantes accions disposi per impugnar la sanció imposada davant de la jurisdicció laboral. En aquest sentit hem declarat que "*els mancaments atribuïts*

al treballador s'han de connectar amb fets precisos i situats en el temps, de manera que la relació detallada de l'incident i la seva cronologia permeti la defensa de la treballadora i el control del Tribunal" (cfr. TSJC-188/15, TSJC-279/12, 24/13, 367/13 i 281/13 entre altres).

Pel que es refereix als concrets fets que la Sentència d'instància titlla de genèrics, aquests corresponen als que en el resum de la carta d'acomiadament realitzat en el fonament de dret anterior s'inclouen en els apartats 2 C i 4. En relació als mateixos, la carta d'acomiadament conté una descripció més o menys acurada, quant a elements subjectius, objectius i espacials que integrarien la falta. No obstant, deixant de banda el fet que es relata en l'apartat 2 C i (es refereix a uns fets pels quals va ser sancionada el 2-7-2015 que no podien per tant fonamentar una nova sanció en mèrits del principi general del dret "non bis in idem"), res es precisa al respecte de l'element temporal. En el relat de fets de l'acomiadament, aquest resulta ser cabdal doncs respon a una doble finalitat: participa en la concreció del propi relat i alhora permet verificar que la imputació jurídica que l'empresari realitza sobre la mateixa sigui encara viable és a dir que no es trobi afectada per la prescripció. Aquesta institució jurídica, atesa la naturalesa sancionadora en que ens situem, no tants sols esdevé apreciable d'ofici per part dels Tribunals (TSJC-419/2015), sinó que en suposa que els fets que es reprotxen a l'assalariat no puguin ser sancionats per la via disciplinària una volta transcorregut el termini associat.

La representació processal de la mercantil recurrent justifica l'absència d'indicació de l'element temporal pretextant que la concreta sanció obeïa a un conjunt de fets perllongats en el temps de tal manera que la falta era continuada, precisant en seu de contesta que aquests comportaments s'haurien produït fins el moment en que va iniciar el període de baixa laboral previ al seu part (31-8-2015). Aquest raonament però ha de ser rebutjat. A diferència de les precisions que es realitzen en relació a la primera falta

relatada en la carta d'acomiadament en què es delimita encara que de manera genèrica la suposada disminució del rendiment del treball (novembre de 2014 fins la data de la baixa), al respecte de les faltes que s'examinen aquí no s'introdueix cap mena de precisió que permeti conèixer el concret moment en què el comportament típic de la treballadora hauria cessat amb el benentès que és aquesta la fita temporal a partir de la qual s'inicia el còmput del termini de la prescripció. Aquest extrem necessàriament havia de contenir-se en la carta d'acomiadament i no podia ser puntualitzada en seu jurisdiccional, una volta la part demandant havia denunciat la imprecisió existent en relació a la carta en el seu escrit de demanda. Admetre aquest procedir privaria el treballador de poder-se defensar en fase al·legatòria, tot i crebantant-se els principis de contradicció i d'igualtat d'armes processals (art. 6 del Conveni Europeu dels Drets humans).

Resta per efectuar les següents precisions al respecte de la referència que la part recurrent realitza envers la nostra Sentència dictada en el rotlle TSJC-84/13. En aquesta, s'admet que en supòsits de faltes úniques la concreció dels fets és més senzilla que en supòsits continuades. No obstant, aquestes indicacions no desautoritzen la necessària previsió de l'element temporal doncs en defecte del mateix no pot verificar-se l'eventual prescripció de la faltes que s'imputen a la treballadora.

En aquesta eventualitat, ha estat de manera ajustada a dret que la Sentència recorreguda ha qualificat l'exposició realitzada de genèrica, sense que la manca de precisió que es reprotxa a l'empresari pugui perjudicar el treballador.

Escaurà per tant rebutjar aquest motiu de greuge.

III- En el segon motiu de greuge, es combat la interpretació del termini de suspensió del contracte de treball i el termini de prescripció de les faltes

efectuada pel Tribunal “a quo”. Considera que el supòsit d’autores no s’encabia en aquell en que intervenia la Sentència TSJC-486/15 d’aquesta sala i en que la decisió recorreguda es fonamentava. En aquest sentit indicava que l’empresari havia tingut coneixement dels fets comesos per la treballadora durant el període de baixa per malaltia i posterior període de descans per maternitat que aquesta va seguir, de tal manera que la demandant no va treballar des del dia 31-8-2015 i fins el 25-2-2016, i que la interpretació de la Sentència suposava de fet que l’empresari no pogués sancionar la treballadora, de tal manera que si no es considerava que el termini de prescripció de les faltes durant els períodes de suspensió dels contractes de treball es trobava suspès, això suposava deixar indemne conductes típiques. Considerava així que el dret de l’empresari de sancionar a la Sra. M.R.G.D. estava en suspens des del dia 31-8-2015 i fins el 25-2-2016 de tal manera que la seva representada havia sancionat a la treballadora en el primer dia en que va poder-ho fer.

Al respecte de l’eventual suspensió dels terminis de prescripció, aquesta Sala ha pogut establir en la Sentència de 29/4/2016 (rotlle TSJC-486/2015):

“ (...) l'article 35 del Codi de relacions laborals disposa que el contracte de treball queda en suspens mentre la persona treballadora es troba en situació de baixa mèdica, ja sigui per causa de malaltia ja sigui per causa d'accident de treball.

Tota la qüestió és de determinar si aquesta suspensió de la relació laboral comporta la suspensió del termini de prescripció o si, com ho pretén l'empleat, la suspensió de la relació laboral deixa transcórrer el termini de prescripció.

Considerem que és aquesta última solució que s'ha d'aplicar ja que, ni jurídicament, ni materialment, la suspensió del contracte impedeix la notificació de la sanció.

En efecte, els referits articles 35 i 107 no preveuen aquesta suspensió del termini (Ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus).

La suspensió de l'article 35 no posa fi a l'eficàcia del contracte de treball, sinó que només suspèn la seva execució, però el contracte roman

vigent durant la suspensió, les parts queden sempre lligades convencionalment, i cada una d'elles pot resoldre aquesta relació laboral en qualsevol moment, sempre que respecti les disposicions legals aplicables. El fet que el treballador es trobi en situació d'incapacitat per a treballar comporta la suspensió de les obligacions contractuals respectives de les parts però no impedeix l'exercici d'un procediment sancionador per una falta comesa abans de la suspensió i que no té relació amb la baixa en curs.

Fins i tot del punt de vista de la protecció del treballador no apareix que tal suspensió s'imposi doncs el fet de trobar-se en situació de baixa mèdica no li impedeix, salvat excepció, defensar-se.

De manera més recent, també hem pogut declarar en la Sentència de 29/5/2018 (rotlle TSJC-131/2018):

“Quant a la invocada suspensió del termini pel fet d'haver obert un expedient “informatiu” intern i després pel fet d'haver existit la causa penal, la mateixa no pot existir per diferents raons.

*En primer lloc a diferència d'altres legislacions, la llei andorrana no ho permet i, al contrari, els termes de l'article 107 són clars en indicar que les faltes molt greus prescriuen **en tot cas** al cap de sis mesos d'haver-se comés. Per tant, de cap manera, pot l'empresari fonamentar un comiat sobre una falta que té més de sis mesos al moment de pronunciar la sanció”.*

Per a abundar ara encara més en aquesta doctrina, hem de destacar que el que l'article 107 estableix en relació al termini de 6 mesos, és una clàusula última de garantia en la prescripció de les faltes en el sentit que suposa la desaparició de tota imputació jurídicament viable a partir del seu transcurs. En aquesta eventualitat la suspensió del contracte de treball regulada en el capítol setè del títol Segon del CRL (art. 34 i ss), no pot tenir cap mena d'incidència al respecte dels terminis de prescripció de les eventuais faltes comeses pel treballador, sense que tampoc pugui ser un obstacle a la notificació de les eventuais faltes comeses en la forma prevista en l'article 106 del CRL tal i com ja vàrem tenir l'oportunitat d'indicar en la nostra Sentència rotlle TSJC-486/2015.

Procedeix per tant també rebutjar el recurs d'apel·lació interposat sobre aquest punt.

IV.- El rebuig del recurs d'apel·lació interposat sobre els dos primers punts suposa que hagi de considerar-se que les faltes contingudes en la carta d'acomiadament que no incorrien en imprecisió en el seu relat es trobin afectada per prescripció, de tal manera que l'examen dels restants greuges que la part recurrent articulava en el seu recurs i que perseguien justificar la regularitat de l'acomiadament esdevé inútil.

V.- Per tot l'exposat, escaurà desestimar el recurs d'apel·lació, confirmant-se íntegrament la Sentència recorreguda.

Alhora, en mèrits de la regla del venciment objectiu, escau imposar a la part recurrent el pagament de les costes judicials ocasionades en aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs d'apel·lació formulat per la representació processal de la societat A, SLU; confirmar íntegrament la Sentència de l'Hble. Tribunal Unipersonal del Batlle del dia 28-2-2018; tot i imposant a la part recurrent el pagament de les costes judicials de segona instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. Presidenta de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.